

ประโยค ป.ธ. ๖
แปล ไทยเป็นมคร
สอบ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๑. พระศาสดา ประทับยืนอยู่ ณ ประตูพระนคร ในเวลาเย็นตรัสเรียก พระอานนทเถระมาว่า อานนท์ เธอจงเรียนรตนสูตรนี้แล้ว เทียวไป กับเจ้าลิจฉวีกุมารทั้งหลาย ทำพระปริตร ในระหว่างกำแพง ๓ ชั้นในกรุงไพศาลี ฯ พระเถระเรียนรตนสูตรที่พระศาสดาประทานแล้ว เอาบาตรสำเร็จด้วยศิลา ของพระศาสดาตักน้ำ ยืนอยู่ที่ประตูพระนครแล้ว น้อมระลึกถึงพระพุทธคุณ เหล่านี้ทั้งหมด ของพระตถาคต จำเดิมแต่ตั้งความเพียรว่าบารมี ๓๐ ถ้วน คือ บารมี ๑๐ อ்ุபบารมี ๑๐ ปรมัตถบารมี ๑๐ มหาบริจาจ ๕ จริยา ๓ คือ โลกัตถจริยา ๑ ญาคัตถจริยา ๑ พุทธัตถจริยา ๑ การก้าวลงสู่ พระครรภ์ในภพสุดท้าย การพระราชสมภพ การเสด็จออกมหาภิเนษกรรมณี การทรงบำเพ็ญเพียร การทรงชนะมาร ฌ โพธิบัลลังก์ การแทงตลอด พระสัพพัญญุตญาณ การประกาศพระธรรมจักร โลกุตตรธรรม ๘ ดังนี้แล้ว เข้าไปยังพระนคร เทียวทำพระปริตรในระหว่างกำแพงทั้ง ๓ ชั้น ตลอดราตรี ทั้ง ๓ ยาม ฯ เมื่อพระเถระนั้นกล่าวเพียงคำว่า ยงฺกิลฺลิจิ เป็นต้นเท่านั้น น้ำที่สาดขึ้นไปเบื้องบน ตกลงในเบื้องบนของอมนุษย์ทั้งหลายแล้ว ฯ จำเดิมแต่การกล่าวคาถาว่า ยานิธ ภูตานิ เป็นต้น หยาดน้ำเป็นเหมือนเทริดเงิน พุ่งขึ้นในอากาศแล้ว ตกลง ณ เบื้องบนของมนุษย์ทั้งหลายที่เจ็บป่วย ฯ มนุษย์ทั้งหลายหายจากโรคในทันใดนั่นเอง ลูกขึ้นแหวดล้อมพระเถระ ฯ จำเดิมแต่บทว่า ยงฺกิลฺลิจิ เป็นต้น อันพระเถระกล่าวแล้ว อมนุษย์ทั้งหลายถูกหยดน้ำ กระทบแล้ว ฯ ยังไม่หนีไป อาศัยแอบกองหยากเชื้อและละส่วนแห่งฝาเรือน เป็นต้นอยู่ก่อนแล้วหนีไปทางประตูนั้นประตูนั้น ฯ ประตูทั้งหลายไม่ได้มีช่องว่างเลย ฯ อมนุษย์เหล่านั้น เมื่อไม่ได้ช่องว่าง ก็ทำลายกำแพงแล้ว หนีไป ฯ

๒. พระศาสดา ทรงทำปฏิสันถารกับพระอนุรุทธะนั้นแล้ว ตรัสเรียก พระอานนทเถระมาว่า อานนทฺ์ เราประสงค์จะล้างเท้าด้วยน้ำในสระอโนดาต เธอจงให้หม้อน้ำแก่พวกสามเณรแล้ว ให้นำน้ำมาเถิด ฯ พระเถระ ให้สามเณร ประมาณ ๕๐๐ ในวิหาร ประชุมกันแล้ว ฯ บรรดาสามเณรเหล่านั้น สุมนสามเณรได้เป็นใหม่กว่าสามเณรทั้งหมด ฯ พระเถระ กล่าวกะสามเณร ผู้แก่กว่าสามเณรทั้งหมดว่า สามเณร พระศาสดาทรงประสงค์จะทรงล้างพระบาท ด้วยน้ำในสระอโนดาต เธอจงถือหม้อน้ำไปนำน้ำมาเถิด ฯ สามเณรนั้น ไม่ปรารถนา ด้วยกล่าวว่า กระผมไม่สามารถ ขอรับ ฯ พระเถระ ถามสามเณร ทั้งหลายแม่ที่เหลือโดยลำดับ ฯ สามเณรแม่เหล่านั้น ก็พูดอย่างนั้นเหมือนกัน ฯ ถามว่า ก็บรรดาสามเณรเหล่านี้ สามเณรผู้เป็นชีณาสพไม่มีหรือ ฯ ตอบว่า มีอยู่ แต่สามเณรเหล่านั้น ไม่ปรารถนา ด้วยคิดเห็นว่า พวงดอกไม้นี้ พระศาสดา หาได้ทรงผูกไว้เพื่อพวกเราไม่ พวงดอกไม้ พระองค์ทรงผูกไว้เพื่อสุมนสามเณร องค์เท่านั้น ฯ แต่พวกสามเณรผู้เป็นปุณฺชน ไม่ปรารถนา ก็เพราะความที่ตนเป็นผู้ไม่สามารถนั่นเอง ฯ ก็ในที่สุด เมื่อวาระถึงแก่สุมนสามเณรเข้า พระเถระ กล่าวว่า สามเณร พระศาสดาทรงประสงค์จะล้างพระบาทด้วยน้ำในสระอโนดาต ทราบว่า เธอจงถือเอาหม้อน้ำไปตักน้ำมา ฯ สุมนสามเณรนั้น กราบเรียนว่า เมื่อพระศาสดาทรงให้นำมา กระผมจักนำมา ดังนี้แล้ว ถวายบังคมพระศาสดา แล้ว กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ทราบว่า พระองค์ให้ข้าพระองค์นำน้ำ มาจากสระอโนดาต ฯ พระศาสดา ตรัสว่า อย่างนั้น สุมนะ ฯ สามเณรนั้น เอามือจับหม้อน้ำใหญ่ใบหนึ่ง ซึ่งจุน้ำได้ตั้ง ๖๐ หม้อ ในบรรดาหม้อสำประจำ เสนาสนะ ซึ่งเลี่ยมคาดด้วยทองแท่ง อันนางวิสาขาให้สร้างไว้ คิดว่า เราไม่มี ความจำเป็นต้องยกหม้อน้ำนี้ขึ้นตั้งไว้บนจะงอยป่า ดังนี้แล้ว หิ้วไป เหาะขึ้นสู่ เวหาส บ่ายหน้าไปทางหิมวันตประเทศ รีบไปแล้ว ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๖
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. สตุถา สายํ นครทวารे จตุวา อานนทตุเถรี อามนุเตสิ อิมํ
อานนท รตนสุตฺตํ อุกคณฺหิตฺวา ลิจฺจวิภูมาเรหิ สทฺธิ วิจฺรนฺโต เวสาลียํ
ติณฺณํ ปาการานํ อนุตฺเร ปริตฺตํ กโรหิติ ฯ เถโร สตุถารา ทินฺนํ รตนสุตฺตํ
อุกคณฺหิตฺวา สตุถุ เสลมยปฺตฺเตน อุกทํ อาทาย นครทวารे จิตฺโต ปณฺิธานโต
ปฏฺุจาย ตถาคตฺสฺส ทส ปารมิโย ทส อุปปารมิโย ทส ปรมตฺต-
ปารมิโยติ สมตฺตีส ปารมิโย ปณฺจ มหาปริจฺจาเค โลกตฺถจฺริยา
ถาตตฺถจฺริยา พุทฺธตฺถจฺริยาติ ติสฺโส จฺริยาโย ปจฺฉิมภเว คพฺภาวกฺกนฺตี
ชาติ อภินิภฺขมนํ ปฺรานจฺริยํ โฟธิปฺลลฺงเก มारวิขฺยํ สพฺพพฺลฺลฺงคฺคาณปฺปฏิเวธํ
ธมฺมจกฺกปฺปวตฺตณํ นว โลกุตฺตรธมฺเมติ สพฺเพปิเม พุทฺธคฺคฺเช อวชฺชิตฺวา
นคฺร์ ปวิสิตฺวา ตियามรตฺตี ติสฺส ปาการนฺตเรสุ ปริตฺตํ กโรนฺโต วิจฺริ ฯ
เตน ยงฺกิลฺลจิตฺติ วุตฺตมตฺเตยว อุกฺทํ จิตฺตํ อุกทํ อมฺนุสฺसानํ อุปฺริ ปติ ฯ
ยานิธ ภูตานิติ คาถากถนโต ปฏฺุจาย รชตวภูตฺสกา วิย อุกทกพิณฺฑุनि
อากาเส อุกคณฺหิตฺวา คิลานานํ มนฺุสฺसानํ อุปฺริ ปตฺตีสุ ฯ ดาวเทว วุปฺสนฺต
โรคา มนฺุสฺสา อุกฺกจาย เถรี ปริวารេสุ ฯ ยงฺกิลฺลจิตฺติ วุตฺตปทโต ปฏฺุจาย
ปน อุกทกมุสฺสิตฺเทหิ ผุฏฺุจา ผุฏฺุจา ปุพฺเพ อปฺลายนฺตา สงฺการกฺกฏฺุภิตฺติ-
ปฺเทสาทินิ นิสฺสิตา อมฺนุสฺสา เตน เตน ทวารेณ ปฺลาयीสุ ฯ ทวารานิ
อโนกาธานิ อเหสุ ฯ เต โอกาสํ อลภนฺตา ปาการํ ภูนฺทิตฺวา ปฺลาयीสุ ฯ

๒. สตุถา เตน สทฺธิ ปฏฺุสฺนถารํ กตุวา อานนทตุเถรี อามนุเตสิ
อานนท อโนตตฺตทหฺออกฺเคนมฺหิ ปาทฺเท ฐฺวิตุกาโม ฯ สามเณฺรณํ ฆฏฺุํ ทตุวา
ปานียํ ออาหาราเปหิติ ฯ เถโร วิหารे ปณฺจมตฺตานิ สามเณฺรสฺตานิ สนฺุณีปาเตสิ ฯ
เตสํ สุมนสามเณโร สพฺพนวโก อโหสิ ฯ เถโร สพฺพมฺหลลฺกํ สามเณฺรํ อห
สามเณฺร สตุถา อโนตตฺตทหฺออกฺเคน ปาทฺเท ฐฺวิตุกาโม ฯ ฆฏฺุํ อาทาย คนฺตุวา
ปานียํ ออาหาราติ ฯ โส น สกฺโกมิ ภูนฺเตติ น อิจฺฉิ ฯ เถโร เสเสปิ ปฏฺุิปาฏฺุยา

ปุจฉิ ๑ เตปี ตเถว วตฺวา ปฏิกฺขิปีสุ ๑ กิ ปเนตฺถ จิณฺสาสวสามเณรา นตฺถิติ ๑
 อตฺถิ ๑ เต ปน นายํ อมฺหากํ พทฺโธ ๑ มาลาปุโฏ สุมนสามเณรสฺเสว พทฺโธติ
 น อิจฺฉีสุ ๑ ปุณฺชชฺชา ปน อตฺตโน อสมตฺถตาเยว น อิจฺฉีสุ ๑ ปรีโยसान
 ปน สุมนสฺส วาเร สมฺปตฺเต ๑ สามเณร สตฺถา อโนตตฺตทหอุทเกน ปาท
 โธวิตฺถกาโม ๑ ฃฏฺฐิ คเหตุวา กิร อุทกํ ออาหารติ อาท ๑ โส สตฺถริ
 ออาหาราเปตฺเต ๑ อหริสฺสามีติ สตฺถารํ วนฺทิตฺวา ฆนฺเต อโนตตฺตโต กิร มํ อุทกํ
 ออาหาราเปตฺติ อาท ๑ อาม สุมนาติ ๑ โส วิสาขาย การิตฺเตสุ ฃนฺสฺวณฺณ-
 โภภูมฺเสสุ เสนาสนกฺุณฺณสุ เอกํ สฏฺฐิจฺฉิฏฺฐอุทกคฺคณฺหนกํ มหาฃฏฺฐิ หตฺถเณน คเหตุวา
 อิมินา เม อุกฺขิปีตฺวา อํสฺกุณฺเ จปีเตน อตฺถิ นตฺถิติ โอลมฺพกํ กตฺวา เวหาสํ
 อพฺภคฺคณฺตฺวา หิมวณฺตาทิมฺโข ปกฺขนฺทิ ๑
